

- 1 *Vihreiden kunnallisvaaliohjelman kommenttikierros jäsenyhdistyksille 18.1.–15.2.2012*
- 2 *Kommenttikierroksen aikana toivomme yhdistyksiltä kirjallisia kommentteja luonnoksesta.*
- 3 *Kaipaamme teiltä kommentteja suuremmasta linjasta, emme niinkään rivikohtaisia muutosesityksiä.*
- 4 *Lähetäkää yhdistyksenne (ei yksittäisten jäsenten) palaute osoitteeseen*
- 5 *ohjelmapalaute-kuntavaali@vihreat.fi viimeistään 15.2.*
- 6

Sisällysluettelo

MILLAINEN ON VIHREÄ KUNTA?.....	1
YMPÄRISTÖVASTUULLINEN, TULEVAISUUTEEN KATSOVA KUNTA.....	1
TOIMIVIEN PALVELUJEN REILU KUNTA.....	2
AVOIN YHTEINEN ONNELLINEN KUNTA.....	3

7

8 **MILLAINEN ON VIHREÄ KUNTA?**

9

10 Maailma rakennetaan kunnissa ja valta niissä kuuluu meille kaikille. Kuntien valtuustoissa,
11 hallituksissa ja lautakunnissa ratkaistaan arjen kannalta tärkeimmät asiat. Siksi kuntavaalit ovat
12 tärkeät. Kuntavaaleissa on kyse päiväkodeista, kouluista, terveyskeskuksista, vanhainkodeista,
13 kirjastoista, teattereista, liikuntapaikoista, busseista, pyöräteistä, puistoista, toreista ja tonteista eli
14 siitä miten palvelut järjestetään ja millainen asuinympäristö meillä on.

15

16 Vihreä kunta rakennetaan ihmisten ja luonnon hyvinvoinnin ehdoilla. Vihreässä kunnassa edistetään
17 toimeliaisuutta, ehkäistään eriarvoisuutta ja viihdytään.

18

19 **YMPÄRISTÖVASTUULLINEN, TULEVAISUUTEEN KATSOVA KUNTA**

20

21 Vihreässä kunnassa ajatellaan tulevaisuutta. Suojellemme luontoa ja ilmastoa muulloinkin kuin
22 vaalien alla. Puhdas elinympäristö ja luonnon monimuotoisuus on kaikkien etu.

23

24 Asetamme rohkeat päästövähennystavoitteet ja toteutamme ne. Tuemme uusiutuvaa energiaa hiili-,
25 turve-, ja ydinvoiman sijaan: työllistämme paikallisesti ja autamme koko Suomea pärjäämään.

26

27 Kävely ja pyöräily keventävät mieltä ja edistävät terveyttä. Haluamme vähentää turhaa liikennettä
28 ja päästöjä. Rakennamme eheitä ja energiapihejä asuinalueita, joissa palvelut ovat lähellä ja joissa
29 kävely, pyöräily ja joukkoliikenteen käyttö on vaivatonta.

30

31 Jo rakennettuja alueita kehitämme täydennysrakentamisella, energiaremonteilla ja satsauksilla
32 kestäväan liikkumiseen. Ilmasto ja kukkaro kiittävät, kun kauppaan pääsee kaasuttamattakin.

33

34 Joukkoliikenne toimii yli kuntarajojen nopeasti, edullisesti ja kattavasti. Haluamme, että autoton
35 elämä on mahdollista myös kaupunkien ulkopuolella. Tarvitsemme lisää raiteita ja bussivuoroja.
36 Uudenlaisia, joustavia palvelu- ja kutsuliikennemuotoja kehitetään harvaan asuttujen alueille.

37

38 Haluamme ottaa käyttöön koko maan kattavat tienkäyttömaksut. Ne ohjaavat joukkoliikenteen
39 käyttöön siellä, missä sitä on tarjolla ja sujuvoittavat suurten kaupunkien liikennettä. Toisaalta ne
40 voisivat vähentää autoilun kustannuksia alueilla, joilla oman auton käytölle ei ole realistisia

41 vaihtoehtoja. Tienkäyttömaksuilla saadaan lisää rahaa joukkoliikenteeseen.

42

43 Vihreässä kunnassa luonto on lähellä ja vedet puhtaita. Suojelemme metsiä ja soita. Pidämme huolta
44 eläinten oikeuksista. Haluamme enemmän puistoja ja polkuja ja vähemmän melua ja
45 asfalttiautiomaata.

46

47 Ehkäisemme jätteiden syntyä ja lisäämme kierrätystä tosissamme.

48

49 Vihreässä kunnassa kaikki hankinnat tehdään kestävästi ja avoimesti. Haluamme lisää luomua,
50 kasvisruokaa ja reilun kaupan tuotteita. Kouluissa ja päiväkodeissa tarjotaan sesonginmukaista
51 lähiruokaa brasilialaisen tehotuotetun broilerin sijaan.

52

53 **TOIMIVIEN PALVELUJEN REILU KUNTA**

54

55 Tasa-arvoisilla palveluilla kunnissa ehkäistään eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Tärkeintä
56 kuntalaisille on palveluiden laatu ja saatavuus. Vihreässä kunnassa oma palveluntuotanto on
57 turvattu ja sitä täydennetään ja monipuolistetaan tarvittaessa yksityisen ja kolmannen sektorin
58 palveluilla.

59

60 Kuntien taloutta ei voi perustaa velkarahan varaan. Hallinnon rajojen ylittämistä,
61 uudistumisvalmiutta ja vaikuttavuuden parantamista tarvitaan palvelujen tehostamiseksi. Veroja
62 voidaan korottaa hyvien palvelujen turvaamiseksi, mutta ei byrokratian pönkittämiseksi.

63

64 Vihreässä kunnassa asuminen on monimuotoista. Vuokra-asuntoja on tarjolla riittävästi ja eri
65 asumismuotoja kaavoitetaan lähelle toisiaan. Lähipubin tai ostarin ei tarvitse hoitaa kylätalon virkaa
66 vaan ihmisillä on paikkoja, joissa kokoontua. Kuntien omistamia tiloja, kuten kouluja avataan
67 yhteiseen käyttöön.

68

69 Haluamme koulujen ja päivähoidon ryhmäkoot riittävän pieniksi. Laadukas peruskoulu luo perustan
70 nuoren elämälle ja tasa-arvoiselle yhteiskunnalle. Koulujen eriarvoistumiskehitystä ei pidä sallia
71 eikä yhtään nuorta päästää syrjäytymään.

72

73 Ennaltaehkäisy on sosiaali- ja terveystalouden perusta. Haluamme taata kaikille yksilölliset
74 palvelut ja ikäihmisille arvokkaan ja vireän vanhuuden. Kaikkien tulee saada apua ja hoitoa
75 varallisuudesta ja koulutuksesta riippumatta.

76

77 Liikunta ja kulttuuri edistävät ihmisten terveyttä. Kotihoito on kohdallaan ja laitoshoitokin
78 kodinomaista. Neuvoloissa edistetään koko perheen hyvinvointia.

79

80 Valtakunnallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusta ja rakennetta pitää uudistaa siten,
81 että ihmiset saavat hyvää hoitoa taloudellisesta asemastaan ja asuinkunnastaan riippumatta. Näin
82 yksittäiset kalliit sairaustapaukset eivät voi kaataa koko kunnan taloutta.

83

84 Vihreä kunta on houkutteleva työnantaja. Se pitää hyvää huolta henkilökunnastaan ja pyrkii
85 vakituisiin työsuhteisiin pätkien sijaan. Näin työntekijät jaksavat paremmin ja haluavat kehittää
86 omaa työtään. Työllistäminen on aktiivista ja etenkin vajaakuntoisille halutaan tarjota
87 työmahdollisuuksia

88

89 Vihreä kunta innostaa asukkaita yrittäjyyteen ja luovuuteen. Siellä on yritys ympäristöjä, joissa
90 syntyy työpaikkoja. Asukkaiden, järjestöjen ja yritysten mahdollisuuksia järjestää omannäköistään
91 toimintaa tuetaan. Kunnan palvelut on saatava yhdeltä luukulta.

92

93 Arvostamme ja suojelemme kulttuuriympäristöjä. Taiteen, kulttuurin ja liikunnan tukemisella
94 synnytetään uusia ajatuksia, elämyksiä ja vireyttä.

95

96 **AVOIN YHTEINEN ONNELLINEN KUNTA**

97

98 Vihreässä kunnassa kaikkien ääni kuuluu. Jo ennen päätösten tekemistä arvioidaan niiden
99 vaikutukset erilaisiin ihmisiin ja ympäristöön. Myös lasten ja nuorten näkökulma huomioidaan.
100 Kaikilla on oltava sukupuolesta riippumatta samat mahdollisuudet osallistua, liikkua, saada
101 palvelua, tehdä töitä ja toimia johtotehtävissä.

102

103 Vihreä kunta on avoin ja toivottaa erilaiset ihmiset tervetulleiksi. Vihreä kunta hyödyntää
104 monikulttuurisuuden mahdollisuudet, tukee maahanmuuttajien kotoutumista ja innostuu
105 alakulttuureista. Vihreä kunta pitää vähemmistöjen puolta ja turvaa yhdenvertaisuuden kaikille.
106 Kuntalaisille on tarjolla palveluita ja opetusta omalla äidinkielellään.

107

108 Vihreässä kunnassa päätöksenteko ei karkaa ihmisten ulottumattomiin. Hyvät ideat eivät juutu
109 byrokraatiaan. Kunnan asukas tietää kehen olla yhteydessä asuinalueensa asioissa. Päätöksenteko
110 tapahtuu avoimesti ja riippumattomasti päivänvalossa ja kestää sen. Vihreässä kunnassa päättäjät
111 julkistavat sidonnaisuutensa.

112

113 Kuntaliitos ei ole vihreille peikko eikä pakko. Kuntarajat eivät ole vihreässä kunnassa muureja
114 joihin kompastutaan.

115

116 Kuntien itsetarkoituksellinen yhdistäminen on tarpeetonta. Arjen asiointialue on luonteva pohja
117 kunnalle. Syrjäisten kuntien liittäminen maakuntien keskuskaupunkeihin ei muuta niiden sijaintia ja
118 monet palvelut on järjestetty niissä hyvin ja asukkaita kuunnellen. Niiden terveydenhuolto- ja
119 sosiaalipalvelut voidaan kuitenkin tuottaa yhdessä suurempien kuntien kanssa.

120

121 Metropolialueella maankäytön, asumisen ja liikenteen ratkaisut pitää tehdä seudullisella tasolla.
122 Tätä varten tarvitaan metropolihallinto ja suorilla vaaleilla valittava metropolivaltuusto.

123

124 Kuntien ja valtion välimaastoon syntyneet seudulliset ja maakunnalliset toimielimet ovat
125 demokratian katvealueella ja niitä on selkeytettävä. Kuntaliitokset ovat yksi keino tähän.

126

127 Kunnissa pitää lisätä suoran demokratian muotoja, jotta kuntalaiset saavat äänensä paremmin
128 kuuluviin ja voivat vaikuttaa yhteisiin asioihin. Koostaan riippuen vihreä kunta ottaa käyttöön
129 kunnanosavaltuustoja, vanhusneuvostoja, nuorisovaltuustoja tai muita vaikutuskanavia ja antaa
130 niille päätösvaltaa ja vastuuta. Myös käyttäjädemokratiaa lisätään esimerkiksi kuntalaisraateja
131 perustamalla. Kylät, asukasyhdistykset ja kansalaisjärjestöt otetaan mukaan alueiden kehittämiseen.

132

133 Periaatteellisista kysymyksistä järjestetään tarvittaessa kansanäänestyksiä ja kaikesta julkisesta
134 tiedosta ja päätösaineistosta tehdään avointa ja ymmärrettävää jo asioiden valmisteluvaiheessa.
135 Vihreä kunta on osa vihreää tietoyhteiskuntaa.

136

137 Kunta on yhteinen kotimme – Millaisen kunnan sinä haluat?

138